

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.255.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr K10INT2642 Pani Posłanki Iwony Hartwich w sprawie ustawy o świadczeniu wspierającym, poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Ad 1.

1 stycznia 2024 roku weszła w życie ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429). Zmieniła ona dotychczasowy system świadczeń dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów wprowadzając do polskiego systemu prawnego nowe świadczenie wspierające, kierowane bezpośrednio do pełnoletnich osób z niepełnosprawnościami oraz – w związku ze zmianą ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - zmodyfikowane świadczenie pielęgnacyjne, kierowane do opiekunów osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły jeszcze 18 roku życia.

Świadczenie wspierające wprowadzono uwzględniając liczne postulaty środowisk skupiających osoby niepełnosprawne, zgłaszających konieczność ukierunkowania polityki świadczeń na upodmiotowienie dorosłych osób z niepełnosprawnościami. Jego celem jest udzielenie przedstawicielom tej grupy, borykającym się z największymi trudnościami w codziennym funkcjonowaniu, pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokajaniem ich szczególnych potrzeb życiowych. Świadczenie kierowane jest bezpośrednio do pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, tak aby mogła samodzielnie decydować o tym, na jakie wydatki, związane ze sprawowaną nad nią opieką, zostanie przekazana jego kwota.

Obowiązujące od 1 stycznia 2024 r. regulacje ustawy o świadczeniu wspierającym wykluczają prawo opiekuna osoby niepełnosprawnej do pobierania świadczenia opiekuńczego (tj. świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna) w tym samym czasie, gdy osoba z niepełnosprawnościami pobiera własne świadczenie wspierające. Celem tych regulacji jest wyeliminowanie kumulacji świadczeń z budżetu państwa przyznawanych de facto z tego samego tytułu, którym jest wsparcie niesamodzielnej osoby z niepełnosprawnościami.

Jednocześnie należy podkreślić, że ubieganie się o możliwość pobierania świadczenia wspierającego jest prawem, a nie obowiązkiem osoby niepełnosprawnej.

W przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością nie skorzysta z prawa do własnego świadczenia wspierającego, jej opiekun otrzymujący dotychczas świadczenie pielęgnacyjne, które nabył na zasadach obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy o świadczeniu

wspierającym, tj. na zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2023 r., stosownie do przepisów przejściowych tej ustawy, w pełni zachowa prawa nabyte do otrzymywanego świadczenia pielęgnacyjnego i będzie mógł je dalej pobierać na dotychczasowych warunkach, przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2023 r.

Ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadziła także szereg regulacji o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy zaprzestaną pobierać świadczenia opiekuńcze, w związku z wyborem przez osobę z niepełnosprawnościami świadczenia wspierającego. Obejmują one:

- opłacanie ze środków budżetu państwa składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne za opiekuna osoby z niepełnosprawnością, która pobierać będzie świadczenie wspierające, przez okres sprawowania opieki – warunkiem jest wspólne zamieszkiwanie i gospodarowanie opiekuna z osobą z niepełnosprawnościami oraz niepodejmowanie zatrudnienia przez opiekuna (objęcie ww. ubezpieczeniami będzie realizowane przez ZUS, na wniosek opiekuna składany do Zakładu);
- możliwość uzyskania przez opiekuna zasiłku dla bezrobotnych, a także świadczenia przedemerytalnego;
- uruchomienie programu aktywizacji zawodowej dla opiekunów, którzy pobierali ww. świadczenia opiekuńcze.

Przewidziano, że po roku funkcjonowania ustawy o świadczeniu wspierającym (obowiązującej od 1 stycznia 2024 r.) Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dokona oceny/przebiegu jej działania, co będzie stanowiło podstawę do oceny efektów wprowadzonych rozwiązań m. in. w systemie świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

Ad 2.

W kwestii wsparcia kierowanego do osób z niepełnosprawnościami należy wskazać, że osoby te mogą pobierać rentę socjalną, o ile spełniają warunki określone w ustawie o rencie socjalnej. Od marca 2024 r. wysokość renty socjalnej wynosi 1780,96 zł. Renta socjalna waloryzowana jest rokrocznie, w ramach przeliczania wysokości rent i emerytur, które to świadczenia emerytalno-rentowe mogą również otrzymywać osoby z niepełnosprawnością.

Od 1 października 2019 r. wypłacane jest świadczenie, o którym mowa w ustawie z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Świadczenie to przysługuje osobom nie posiadającym prawa do świadczeń pieniężnych, finansowanych ze środków publicznych albo pobierającym świadczenia, których suma (wraz ze świadczeniem uzupełniającym) o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, nie przekracza progu 2419,33zł miesięcznie (od 1 marca 2024 r.).

Od 1 marca rokrocznie waloryzowana jest kwota miesięcznego progu uprawniającego do świadczenia uzupełniającego na tych samych zasadach co emerytury i renty, zgodnie z ustawą z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że wraz z podwyższeniem emerytur i rent w ramach waloryzacji, wzrasta analogicznie kwota miesięcznego progu uprawniającego do świadczenia uzupełniającego. Świadczenie uzupełniając przysługuje osobie uprawnionej w zróżnicowanej wysokości, nie wyższej jednak niż 500zł miesięcznie. Wysokość świadczenia uzupełniającego zależy od

łącznej kwoty świadczeń otrzymywanych przez osobę uprawnioną ze środków publicznych (tzw. formuła „złotówka za złotówkę”).

Ponadto, w ramach systemu świadczeń rodzinnych, istnieje również możliwość przyznania osobie z niepełnosprawnościami zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

Ad 3.

W świetle regulacji wprowadzonych ustawą o świadczeniu wspierającym w przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością wybierze własne świadczenie wspierające, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe dla jej opiekuna niepozostającego w zatrudnieniu będą opłacane bez względu na posiadany przez niego staż ubezpieczeniowy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o świadczeniu wspierającym, za opiekuna, który nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielania wsparcia osobie pobierającej świadczenie wspierające, wspólnie z nią zamieszkującego i gospodarującego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych opłaca ze środków budżetu państwa składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w ustawie z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Istotne jest, że w powyższym przypadku składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe będą opłacane także w sytuacji, gdy opiekun będzie już posiadał okres ubezpieczenia niezbędny do otrzymania emerytury w minimalnej wysokości (a więc niezależnie od tego czy osiągnął on 20/25-letni okres składkowy i nieskładkowy). Opiekun zainteresowany opłacaniem składek, wniosek o objęcie ww. ubezpieczeniem składa do ZUS.

Ad 4.

Ustawa o świadczeniu wspierającym przewiduje, że osoba z niepełnosprawnością, w tym niepełnosprawnością intelektualną, ma możliwość wnioskowania o świadczenie wspierające nie tylko osobiście, ale także przy wsparciu osoby upoważnionej do jej reprezentowania – np. opiekuna prawnego czy pełnomocnika.

W przypadku osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, które mają opiekuna prawnego (wyznaczonego przez sąd rodzinny w przypadku ich całkowitego ubezwłasnowolnienia), decyzję, czy ubiegać się o świadczenie wspierające podejmuje tenże opiekun prawny, który w przypadku przyznania osobie z niepełnosprawnościami świadczenia wspierającego będzie de facto również tym świadczeniem rozporządzał.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/